

Regiondirektörens rapport till styrelsen 28 februari dnr 5-2018

Innehållsförteckning

Aktuella händelser	4
Regionen i lokala medier	4
Öppen tidbok ökade flödet.....	4
Sjuksköterskeledd lättakut vid Piteå hälsocentral	4
Sju nya, diplomerade tobaksavvänjare till Norrbotten.....	4
Region Norrbotten stärker sitt påverkansarbete på nationell nivå	5
Nytt samiskt personalnätverk för medarbetare i Region Norrbotten	5
Norrbotten deltog i kulturpolitiskt event.....	6
Kulturkonferens 2018 i Norrbotten.....	6
Information från verksamheterna.....	6
Ledarskapsprogram för patient – och flödes-orientering.....	6
Beslut om tilldelning av Region Norrbottens forskningsanslag 2018	7
Medicinska biblioteket – nytt avtal.....	7
Etiska rådets verksamhet under 2017	7
Hälsoskolan - regional samverkanssatsning för barn och ungas hälsa	8
Främja unga nyanländas kunskaper om sexuell hälsa	8
Patientkontrakt	9
Bakgrund och uppdrag.....	9
Pilotprojekt	9
Sammanhållen plan.....	10
Resultat och fortsatt arbete	10
Palliativ vård	10
Region Norrbottens arbete med asylsökande-och nyanländas hälsa 2017-2018	11
Internkontroll för 2018.....	11
Nationella överenskommelser 2018.....	13
Pågående Nationella överenskommelser	13
Nya överenskommelser för 2018.....	14
Sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess, 2017-2018	14
Resultat	14
Överenskommelse 2018.....	14
Försäkringsmedicinska utredningar 2017	14
Resultat	15
Överenskommelse 2018.....	15
Stöd till bättre resursutnyttjande i hälso- och sjukvården – Professionsmiljarden 2017-2018	15

Resultat	15
Överenskommelse 2018.....	16
Stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa, 2017-2018	16
Resultat	16
Överenskommelse 2018.....	16
Kortare väntetider i cancervården, 2017-2018.....	17
Resultat	17
Överenskommelse 2018.....	17
Insatser för att förbättra vården för personer med kronisk sjukdom, 2017	17
Resultat	17
Ökad tillgänglighet och jämlikhet i förlossnings-vården och förstärkta insatser för kvinnors hälsa, 2017-2019	18
Resultat	18
Överenskommelse 2018.....	18
Nya överenskommelser 2018.....	18
Patientmiljard.....	18
Bättre förutsättningar för vårdens medarbetare	19
Barnhälsovård m.m.	19
Beredskap	20
Ledningsrapport	20

Bilaga: Ledningsrapporter december 2017 och januari 2018

Aktuella händelser

Regionen i lokala medier

Sedan förra rapporten till styrelsen har Norrbottens-Kuriren och Norrländska socialdemokraten publicerat ett artikelpaket där de skriver ut namnet på en av våra doktorer som fått kritik av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att ha brustit i handläggning och uppföljning av en patient. Det är viktigt att komma ihåg att IVO inte ägnar sig åt att skuldbelägga enskilda medarbetare utan utreder om det finns förbättringar som kan göra vården ännu säkrare. Det gäller både när vi gör egna Lex Maria-anmälningar och när patienter anmäler oss. Det är viktigt att värna en öppen intern kultur där man vågar lyfta problem och svårigheter – att försöka vända det negativa till en möjlighet att göra saker bättre.

När förslaget om en stanna-kvar-premie presenterades så rapporterade bland annat SVT felaktiga siffror. Det sades att premien till specialister i allmänmedicin var högre än en svensk genomsnittslön, vilket inte stämmer eftersom premien är en pensionsavsättning på max 8000 kronor per månad medan genomsnittslönen för hela marknaden motsvarar 32800 kronor per månad. Det har också förekommit oklarheter kring huruvida premien skulle vara ett lönepåslag eller pensionsavsättning.

Öppen tidbok ökade flödet

Tandläkartidningen skriver om Folktandvårdens Norrbottens nya modell för att klara vårdbehovet med begränsade resurser. Fokus på patientflödet, utvecklad teamtandvård och en helt öppen tidbok för tandläkarna har ökat patientflödet.

Sjuksköterskeledd lättakut vid Piteå hälsocentral

Piteå hälsocentral kommer inom kort att lansera en lättakut, där patienterna har möjlighet att få ett snabbt och effektivt stöd för enklare behov i samband med besök vid hälsocentralen.

Det förändrade arbetssättet förväntas kunna bidra med ett ökat patientflöde och därigenom en ökad tillgänglighet. Det nya arbetssättet kommer att testas under ett år vid Piteå hälsocentral för att utvärdera resultat och effekter.

Sju nya, diplomerade tobaksavvänjare till Norrbotten

Under januari månad har Region Norrbotten utbildat sju diplomerade tobaksavvänjare. Detta innebär att regionen ökar antalet tobaksavvänjare och fortsätter att vara i framkant när det gäller att erbjuda tobaksavvänjning per invånare.

Region Norrbotten stärker sitt påverkansarbete på nationell nivå

Region Norrbotten går in som partner i Region Västerbottens kontor i Stockholm. Syftet är att, tillsammans med Västerbotten, kunna bedriva ett ännu starkare och effektivare påverkansarbete mot nationella beslutsfattare.

Partnerskapet innebär att Region Norrbottens tjänstemän, politiker och samarbetspartners får en tillgänglig lokal att utgå ifrån, som kan stimulera till en kontinuerlig dialog med beslutsfattare på nationell nivå. Det kan handla om regeringsföreträdare, riksdagspolitiker, myndighetschefer men också utredare och konsulter som på olika sätt är inblandade i beslut som rör norra Sverige.

Partnerskapet är ett led i Region Norrbottens satsning för att stärka Norrbottens röst i det nationella beslutsfattandet, till nytta för alla som bor, lever och verkar i Norrbotten. Den sker inom ramen för projekt "Samverkan och dialog", ett treårigt projekt som en enig regionstyrelse beslutade om att finansiera i december 2016.

Det finns en konkurrenssituation mellan regioner kring nationella satsningar och att få de rätta förutsättningarna för regionens utveckling. Det gäller inte minst nationella infrastruktursatsningar, men kan också handla om utlokaliseringar av myndigheter eller vad regioner och kommuner ska få bestämma över. Denna konkurrenssituation är anledningen till att Region Norrbotten satsar på ett Stockholmskontor men också att närvaron på mötesplatser som Almedalsveckan stärks.

Västerbottens kontor i Stockholm är ett projekt med Region Västerbotten som huvudman, och delfinansieras av Skellefteå kommun, Umeå kommun, Skellefteå kraft, Företagarna Västerbotten och nu även Region Norrbotten.

Nytt samiskt personalnätverk för medarbetare i Region Norrbotten

Region Norrbotten är samisk förvaltningsmyndighet enligt Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724). Det innebär att regionen är skyldig att främja samers rätt till språk och kultur, liksom att synliggöra samiskt språk och kultur.

Regionerna Norrbotten, Region Jämtland/Härjedalen och Västerbottens läns landsting samverkar i ett 3-årigt projekt, "Kunskapsnätverk för Samisk hälsa", med syfte att arbeta för en förbättrad och mer behovsanpassad hälso- och sjukvård för samer.

Målet är att regioner/landsting ska tillsammans med Sametinget och samiska organisationer ta fram en gemensam hälsostrategi som innebär ökad tillgång till språk- och kulturanpassade hälso- och sjukvårdstjänster för samer.

I syfte att tillmötesgå detta vill Region Norrbotten se på möjligheterna att inrätta ett samiskt personalnätverk. Avsikten är att tillvarata och samordna den samiska kulturkompetens som finns i organisationen.

Det första personalnätverket är i Gällivare den 22 mars. Personalnätverket är till för samtlig personal inom Region Norrbotten som identifierar sig som samer, har erfarenheter och annan livskunskap som lett till en god samisk kompetens eller vill bidra till att utveckla Region Norrbotten utifrån vårt uppdrag som samisk förvaltningsmyndighet.

Norrbotten deltog i kulturpolitiskt event

Det första kulturpolitiska konventet Folk och Kultur genomfördes 7-10 februari i Eskilstuna med 1 200 deltagare. Konventet är en ny arena för det breda kultursamtalet i olika former. Det är en mötesplats för offentlig och privat sektor, för media, föreningar, akademien och medborgare. Från Norrbotten deltog ett antal kulturaktörer och institutioner i paneler och med seminarier.

Kulturkonferens 2018 i Norrbotten

Den 16 mars genomförs Region Norrbottens och Norrbottens Kommuners gemensamma kulturkonferens på Havremagasinet i Boden. Temat för konferensen är Kulturen och samhällsbygget och inbjudna är regionala och kommunala politiker samt kulturtjänstepersoner. Konferensen hålls vartannat år och under årets konferens ges kunskaper om kulturen som samhällsbyggare, den nya kulturplanen presenteras, ArkDes som är Sveriges nationella centrum för arkitektur och design föreläser. Deltagarna får också möta en av Norrbottens fristadskonstnärer (en fristadskonstnär är en person som förföljs i sitt hemland och som därför har bjudits in av en svensk kommun eller region och kan då fortsätta arbeta med sitt yrke i trygghet under två år då kommunen/regionen står för försörjningen). Dagen avslutas med ett panelsamtal om kulturens roll i lokalsamhället.

Information från verksamheterna

Ledarskapsprogram för patient – och flödesorientering

Under våren 2018 kommer ett ledarskapsprogram om vår verksamhetsmodell att genomföras med fokus på patient- och flödesorientering. Utbildningen riktar sig till chefer och ledare inom Region Norrbotten och ger grundläggande kunskaper om processer, flöden och förbättringsarbete. Kunskaper som sedan används tillsammans med medarbetarna för att förbättra patienternas väg genom vården, minska på slöserier och skapa bättre flyt i vardagen. Utbildningen genomförs under totalt fyra dagar och utgår från Vår verksamhetsmodell.

Beslut om tilldelning av Region Norrbottens forskningsanslag 2018

För att stödja forskningsverksamheten i regionen har Forsknings- och innovationsenheten (FoI-enheten) i uppdrag att årligen hantera och bedöma ansökningar om ekonomiskt forskarstöd. Ansökningarna bedöms i enlighet med vetenskapliga rådets fastslagna bedömningskriterier. Region Norrbotten prioriterar patientnära forskning som bedrivs med koppling till hälso- och sjukvårdens behov.

Region Norrbottens två-åriga anslag till forskning ska stimulera kunskaps- och kompetensuppbyggnad hos regionens medarbetare och ge stöd till dem som är i början av sin forskningskarriär. För det innevarande år inkom 12 ansökningar varav 10 beviljades medel. Av de sökande var fyra män och åtta kvinnor. Totalt fördelades 831 tkr.

Region Norrbottens anslag till Akademisk miljö riktar sig till etablerade forskningsmiljöer eller forskningsmiljöer som är under utveckling. Det inkom 10 ansökningar varav fem kvinnor och fem män. Samtliga sökanden beviljades forskningsmedel totalt på 3,3 mkr.

Medicinska biblioteket – nytt avtal

Sjukhusbiblioteket vid Sunderby sjukhus stängdes den 22 december 2017 i enlighet med regionsstyrelsens beslut 2016-12-31 Dnr 5129-2016. Anställda i Region Norrbotten eller studenter som gör delar av sina utbildningar i regionen kommer fortsatt ha tillgång till bibliotekstjänster via det medicinska e-biblioteket, ett samarbete mellan universitetsbiblioteket vid Luleå tekniska universitet och Region Norrbotten. Samarbetet ger regionens personal tillgång webbaserad service av medicinska e-böcker, e-tidskrifter och databaser via ett nytt avtal, precis som tidigare. Enda skillnaden är att nu sker all service via webben. I avtalet ingår även att bibliotekspersonal besöker verksamheterna i länet vid behov av utbildning. Ansvar för avtal, samordning och utveckling av verksamheten flyttas från Division service till Utvecklingsavdelningen/ FoI-enheten.

Etiska rådets verksamhet under 2017

För att skapa tydliga strukturer för etikarbetet inom hälso- och sjukvård samt tandvård beslutade landstingsstyrelsen 2013 (Dnr 624-13) att ett etiskt råd skulle inrättas och att dess arbete sammanfattas i en årlig rapport till styrelsen. Rådet är placerat vid Utvecklingsavdelningens FoI-enhet och är strategiskt sammansatt utifrån kompetens, profession och verksamhetsområde.

Under 2017 har det etiska rådet haft sex möten och två planeringsdagar. Exempel på aktiviteter som utförts är två heldagsutbildningar i etik för ST-läkare, ett seminarium riktat till alla medarbetare i Region Norrbotten, planerade och akuta etiska ronder ute i verksamheterna samt etisk analys. En etisk analys är ett redskap för avvägningar när det finns konflikter mellan olika intressen eller värden. Medarbetare från verksamheten har även vid några

tillfällen kommit till rådet med etiskt svåra ärenden där etisk analys utförts. Flertalet telefonsamtal och mail har kommit till ordförande gällande etiska ärenden.

Etiska rådet utgör en stödstruktur för Region Norrbottens etikombud samt bidrar till deras utbildning. Syftet med etikombudsutbildningen är att säkerställa funktion och kompetens för lokalt stöd i etiskt arbete på enhets-/verksamhetsnivå. Målet är att med ett personcentrerat förhållningssätt och förvärvad kunskap hantera etiska dilemman och frågeställningar i vardagen.

Hälsoskolan - regional samverkanssatsning för barn och ungas hälsa

Region Norrbotten har under ca tio år byggt upp ett samarbete kring Hälsosamtalen i skolan, tillsammans med skolsköterskor, för att hämta in och synliggöra barns hälsa och levnadsvanor i länet. Avsikten har från början varit att kunskapen ska användas för beslut på individ-, skol-, kommun- och länsnivå. På flera håll i länet har detta också skett, men på andra håll har kunskapsunderlaget varit mindre använt. För att uppnå en bättre systematik och sträva efter att främja barns hälsa likvärdigt i hela länet, har ett samarbete – Hälsoskolan - startats upp mellan regionen (Folkhälsocentrum, utvecklingsavdelningen), Norrbottens Kommuner (FoUI) och Luleå tekniska universitet. Hälsoskolan stöds av Riksbankens jubileumsfond, vilket gör att en forskare, Catrine Kostenius, professor i hälsovetenskap, under tre år kommer kunna vara knuten till satsningen. Forskning och utveckling ska gå parallellt. Hälsoskolan strävar efter att hälsosamtalen blir ett verktyg för skolans systematiska kvalitetsarbete och hälsosamtalen i skolorna kommer också att användas som forskningsunderlag. Fokus läggs på att främja en jämlik hälsoutveckling, tillsammans med fokus på att fler ska gå ut skolan med godkända betyg; arbetet utgår från att hälsa främjar lärande och att en god lärandemiljö i skolan också främjar hälsan. Utöver forskning och utveckling av systematik, bidrar också Hälsoskolan till att sprida goda exempel inom länet, exempelvis modellen SAM, Samverka Agera Motivera, som Region Norrbotten tagit fram för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa bland unga i länet.

Främja unga nyanländas kunskaper om sexuell hälsa

Folkhälsocentrum vid Region Norrbotten, tillsammans med motsvarande enheter vid Region Jämtland, Region Västernorrland och Västerbottens läns landsting, beviljades för 2017 tre miljoner kronor av Delegationen mot segregation för att göra en förstudie för att under 2018 producera en andra säsong av youtube-serien ”Nästan allt om sex i Sverige”. Filmserien riktar sig främst till unga nyanlända men kan ses av alla. Serien finns, och kommer att, dubbas på de vanligaste språken och tar upp ämnen så som lagar om sex, att bli eller inte bli gravid, homo-bi-trans, anatomi med mera. Underlag för serien finns i Jonas Jälmlbrant och Monica Kristianssons två studier om unga nyanlända pojkar och flickors kunskaper sexuell hälsa som visade att ett stort

behov av trygg, säker och korrekt kunskap ska finnas tillgängligt för gruppen. Regionerna och landstingen kommer 2018 att ansöka om medel för färdigställande av säsong två från Delegationen mot segregation. Detta arbete är ett led i att främja sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) inom Region Norrbotten.

Patientkontrakt

Bakgrund och uppdrag

I Budgetpropositionen för 2017 (prop.2016/17:1) konstaterar regeringen att tillgänglighet och samordning av hälso och sjukvården fortsatt är en utmaning. Regeringen föreslog därför satsning på ett patientkontrakt för att säkerställa att alla patienter får den samordnade vården de har behov av inom rimlig tid, oavsett egen förmåga att själva ta kontakt med och samordna vårdinsatser inom hälso-och sjukvården.

Region Norrbotten, Landstinget i Kalmar län och Region Halland ansökte om att bli pilotverksamheter och beviljades i maj 2017 medel till pilotverksamhet för utveckling av patientkontrakt.

Projektet fick i uppdrag att utveckla ett koncept för patientkontrakt med interaktiv plan som utgår från patientens behov och ska syfta till att:

- Öka samordning av vård, behandling och förebyggandeinsatser för personer med komplexa vårdbehov och många vårdkontakter.
- Säkerställa rätt vård inom rimlig tid. En utökad vårdgaranti – sammanlagda vårdtiden så kort som möjligt.
- Stärka personens ställning och medverkan. Ge personen översikt över all inplanerad vård samt kunskap om vart man vänder sig med frågor.
- Skapa bättre samverkan mellan vårdgivare och mellan landsting och kommuner.

Pilotprojekt

Baserat på uppdragets målsättning genomfördes hösten 2017 utvecklingsarbete inom fyra områden som kom att bli innehållet i konceptet Patientkontrakt:

- Överenskommelse: gemensam överenskommelse mellan patient och vårdgivare. För att skapa delaktighet och medverkan i beslut om vård och behandling. Hur patienten ska vara delaktig utgår från patientens egna förutsättningar och vilja. Tillsammans skapar vi en överenskommelse med tydligt ansvar för inblandade parter.
- Fast vårdkontakt: person med samordningsansvar för alla aktiviteter som ingår i en helhet kring patienten gällande vård och omsorg. Fast vårdkontakt utgör den del av patientkontrakt som skapar förutsättningar för kontinuitet och samordning för patienten. Fast vårdkontakt innebär också en större trygghet för patienten.

- Överenskommen tid: bokade tider i samråd. Ökad tillgänglighet innebär att underlätta för patienten att få kontakt med hälso- och sjukvården och där ledtiden ska vara så kort som möjligt. Hög tillgänglighet till sjukvård upplever patienter som god kvalitet. Överenskommen tid med patienten innebär en tid som är beslutad i dialog vid en direktkontakt eller webb-tidbok på 1177.se, men också att kunna erbjuda enkel möjlighet till av- och ombokning.
- Sammanhållen plan: planering, överblick och stöd för koordinerade insatser i samverkan. Sammanhållen plan är en framtidsvision av en interaktiv plan på 1177.se som visualiserar och samordnar patientens behov, aktiviteter och önskemål vilket underlättar vardagen.

Sammanhållen plan

Två områden utkristalliserades som övergripande för utvecklingen och genomförandet av patientkontrakt. Ett av dessa, konceptutvecklingen av Sammanhållen plan på 1177.se, genomfördes av en designgrupp med representation från Region Norrbottens primär- och specialiserad vård samt Haparanda kommun och i samarbete med Inera och 1177.se. Resultatet av utvecklingen genererade en prototyp för en sammanhållen plan som öppnas via översikt i framtidsversionen på 1177.se.

Framtidsvisionen av en sammanhållen plan på 1177.se kan utgöra patientkontraktet med sammanhållen planering, överenskommelser, fast vårdkontakt och överenskommen tid. Förändrad lagstiftning behöver säkerställas eftersom nuvarande lagstiftning förhindrar samordning och förverkligandet av en sammanhållen plan utifrån patientens samlade vård- och omsorgsbehov.

Resultat och fortsatt arbete

Slutrapport Patientkontrakt (Dnr: S2017/02482/FS) är överlämnad och muntligt presenterat på socialdepartementet februari 2018. From 2018 ingår Patientkontrakt som en del i Patientmiljarden och ska fortsatt drivas som ett utvecklingsprojekt vilket leds av Sveriges kommuner och landsting.

Palliativ vård

Utifrån översynen av den palliativ vården som genomfördes 2017, framkom ett antal prioriterade områden. En samordnings-sjuksköterska finns idag på Sunderby sjukhus vars syfte är att ge kompetensutveckling till personal på Palliativ Vårdavdelning (PAVA) samt till Palliativ Rådgivningsteam (PRT). En satsning på specialist-sjuksköterskor är genomförd kompetensen finns idag även i Piteå, Kalix och Gällivare. I Piteå finns även en läkare med specialist kompetens inom palliativ vård.

I Piteå och Kalix arbetar PRT teamen med videokonsultationer, framförallt tillsammans med patient och sjuksköterskor inom kommunen. Den digitala tekniken kommer att vidare utvecklas under 2018. I Luleå samarbetar PRT sjuksköterskorna med kommunen för handledning och konsultation för de svårast sjuka. I översynen framkom även behovet av att starta ett palliativt

kompetenscentra på Sunderby sjukhus, bedömningen är att frågan behöver utredas vidare och uppstart ligger längre fram i tiden.

Region Norrbottens arbete med asylsökande-och nyanländas hälsa 2017-2018

2016 genomförde Norrbottens läns landsting en översyn av hur hälso- och sjukvården och tandvården arbetar för att möta det ökade vårdbehovet från asylsökande/nyanlända. Utgångspunkten var Landstingsstyrelsens plan för 2016-2018 som gav inriktningen på arbetet med betoningen på mångfald och öppenhet.

Mycket arbete har riktats in på kompetensutveckling som om har handlat om asylsökande -och nyanlända och deras vårdbehov. Genom SKL:s Hälsa i Sverige har det hållits utbildningar i metoder och arbetssätt. Länsgemensamma utbildningssatsningar kommer att fortsätta även under 2018.

Hälso och sjukvårdsenheten på Region Norrbotten har haft en samordnande roll då det handlar om insatser i utveckling och implementering av rutiner, riktlinjer och lagstiftning samt övriga nationella riktlinjer som berör asyl och flyktinghälsovård. En samordningsgrupp har genom regelbundna möten, förbättrat den interna och externa kommunikationen och identifierat utvecklingsbehov i verksamheten samt tagit initiativ till förbättringsarbeten.

Genom att sprida evidensbaserade metoder och arbetssätt i hela länet får personalen tillgång till effektiva verktyg och därmed bättre förutsättningar till att ge god och jämlik vård för asylsökande och nyanlända. Det leder även till en positiv hälsoutveckling och förbättrar den psykiska hälsan. Det har även tilldelats nationella medel för att motverka psykisk ohälsa hos asylsökande och nyanlända barn och unga.

Region Norrbotten har ett avtal tillsammans med Västerbottens läns landsting om ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Röda Korsets behandlingscenter. Syftet med överenskommelsen är att erbjuda specialiserat vård och behandling av krig-och tortyrskadade asylsökande och flyktingar. Den gemensamma ambitionen är att minska lidande av tortyr och krig och främja möjligheter att uppnå ett så normalt liv som möjligt för den enskilde och dennes familj.

Internkontroll för 2018

Regiondirektören redovisar här en sammanställning av Region Norrbottens planerade internkontrollmoment för 2018. I sammanställningen finns divisionernas planerade internkontrollmoment för 2018 samt de regionövergripande internkontrollmoment som styrelsen tagit beslut om i oktober.

Syftet med intern kontroll är att främja en fungerande ledning av Region Norrbottens verksamhet genom att förebygga och hantera risker, dra fördelar av möjligheter och starka sidor, kontinuerligt utveckla verksamheten samt

utvärdera verksamhetens resultat. Intern kontroll är en del av regionens verksamhets- och ekonomistyrning.

Kontrollmoment	Kontrollutförare	Kontrollmetod
Återrapportering av delegationsbeslut	Regiondirektörens stab	Antal fattade delegationsbeslut jämförs med återrapporterade i diariet
Bisysslor	Regiondirektörens stab	Registrerade bisysslor i jämförs med Bolagsverket
Egenkontroll rutiner/ riktlinjer i VIS	Regiondirektörens stab	Stickprov i VIS - uppdrag ta ut några och utöva egenkontroll. Checklista.
Fakturering utländska patienter	Division Service	Säkerställa att faktureringsuppgifter finns så att utländska patienter kan faktureras
	Division Närsjukvård	Kontroll att all kassapersonal fått ny utbildning
	Division Länssjukvård	Kontroll att all kassapersonal fått ny utbildning
Tillgänglighet	Division Närsjukvård	Kontroll av vårdbehov för patienter som har varit på väntelistan >365 dagar. Stickprov
Att lokal rutin för fast vårdkontakt och vårdplaneringsmöte finns i februari 2018	Division Närsjukvård	Kontroll av skapad rutin
Antalet målsatta flödesarbeten som har nått målen	Division Närsjukvård	Månadsvis rapportering till ledningsgrupp

Kontrollmoment	Kontrollutförare	Kontrollmetod
Genomförda hälsosamtal	Division Närsjukvård	Mäta antalet genomförda hälsosamtal
Utbildning inom modern sjukvårdsledning, kontinuerligt arbete med att förbättringsmotorn används	Division Länssjukvård	Divisionsstaben erbjuder utbildning under 2018 och stickprovskontroller görs för att säkerställa att all personal är utbildad
Visualisera mål och resultat. Ändamålsenlig	Division Länssjukvård	Divisionsstaben stödjer verksamheterna att visualisera mål och progress,

stödverksamhet till vårdverksamheten		och stickprovskontroller görs via "go and see" för att säkerställa att visualisering genomförs
Ledning av förändringsarbete	Division Folktandvård	Aktiviteter inriktade mot förbättrade flöden, stabil ekonomi, bästa tandvårdsarbetsgivaren
Genomförande av förändringsledning	Division Folktandvård	Aktiviteter inriktade mot förbättrade flöden, stabil ekonomi, bästa tandvårdsarbetsgivaren
Beslutade åtgärder genomförs	Division Service	För att säkerställa att identifierade risker elimineras ska kontroll göras av att beslutade aktiviteter genomförs
Driftavbrott	Division Länsteknik	Se över och ev. justera överenskommelser med externa leverantörer
Inköp	Division Länsteknik	Se över inköpsrutin och ta fram kommunikationsplan.
Driftstörningar i IT-miljön	Division Länsteknik	Tydliggöra roller och ansvar samt mätning och uppföljning. Informera/utbilda medarbetare inom IT.

Nationella överenskommelser 2018

Under ett antal år har staten och Sveriges kommuner och landsting, SKL upprättat överenskommelser inom vissa prioriterade områden. Målsättningen är bland annat att stärka pågående arbete inom de olika områdena, ge utrymme för lokala anpassningar och ta fram plan för fortsatt arbete efter det att överenskommelserna fasas ut. Överenskommelserna är i huvudsak prestationsbaserade och ersättning utgår i efterhand.

Pågående Nationella överenskommelser

- En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (2017-2018)
- Försäkringsmedicinska utredningar (2018)
- Stöd till bättre resursutnyttjande i hälso- och sjukvården – Professionsmiljarden (2017-2018)
- Stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa (2017-2020)
- Kortare väntetider i cancervården (2017-2018)
- Förbättra vården för personer med kroniska sjukdomar (2017)
- En förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa (2017-2019)

Nya överenskommelser för 2018

- Patientmiljard (1 mdkr)
- Goda förutsättningar för vårdens medarbetare (2 mdkr)
- Barnhälsovård mm (120 mkr)
- Beredskap (30 mkr)

Sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess, 2017-2018

Totalt avsätter staten 1,44 mdkr per år varav 500 mkr avser stimulansmedel för behandlingar och rehabiliteringsinsatser. Syftet med den tvååriga överenskommelsen är att stimulera kvalitetshöjande insatser inom hälso- och sjukvården så att sjukskrivning blir en del av vård och behandling. Målet är att slutföra flera av de insatser som har utvecklats genom tidigare överenskommelser.

Resultat

- Region Norrbotten klarade att uppnå samtliga prestationskrav inom:
- Försäkringsmedicin. Utbildning av AT/ST läkare i samverkan med Försäkringskassa, Arbetsförmedling.
- Funktion för koordinering. Utbildning och tillsättning av koordinatörer inom primärvård och psykiatri.
- Insatser riktat mot psykisk ohälsa och långvarig smärt inom primärvård. Utbildning av KBT terapeuter, KBT och internetbaserad KBT behandling.
- Elektroniskt informationsutbyte som avser vidareutveckling av funktionalitet i VAS för överföring av information till Försäkringskassan avseende nya intyg för sjukpenning, sjukersättning och aktivitetsersättning.

Överenskommelse 2018

Totalt avsätts 1,4 mdkr varav 500 mkr avser stimulansmedel för behandlingar och rehabiliteringsinsatser vid lindrig och medelsvår psykisk ohälsa och långvarig smärta. Landstingen får dela på ytterligare 50 mkr, 3000 kr per patient, för behandlingar där kontakt har tagits med arbetsgivare eller Arbetsförmedling. Ytterligare 100 mkr avsätts för utökad elektroniskt informationsutbyte. Under året fortsätter arbetet med kompetenssatsning inom försäkringsmedicin och funktion för koordinering.

Försäkringsmedicinska utredningar 2017

För styckersättningarna avsatte staten 219 mkr under 2017.

För en rättssäker prövning av sjukpenningärenden behöver försäkringskassan i vissa fall fördjupade medicinska utredningar som grund för bedömning av den försäkrades arbetsförmåga. Försäkringskassan ersätter regioner och landsting för genomförda utredningar. Överenskommelse mellan staten och SKL avser perioden 1 november 2016 till 31 december 2017.

Resultat

För 2017 erhöll Region Norrbotten styckeersättning med 50,3 mkr för genomförda utredningar och 0,75 mkr avseende central administration.

Överenskommelse 2018

För 2018 avsätter staten 219 mkr för styckeersättningarna. Överenskommelsen ligger kvar i avvaktan på ny lag 1 januari 2019 som innebär att hälso- och sjukvården ansvarar för att leverera försäkringsmedicinska utredningar på uppdrag av Försäkringskassan.

Stöd till bättre resursutnyttjande i hälso- och sjukvården – Professionsmiljarden 2017-2018

Totalt avsätter staten 976 mkr per år, varav 651 mkr 2018 (655 mkr 2017) är avsedda som stimulansmedel till landstingen. 300 mkr avsätts 2018 för att erbjuda möjlighet för sjuksköterskor att genomgå specialistutbildning. Inom ramen för satsningen avsätts också 25 mkr till SKL för stöd till landstingen inom vissa specificerade områden. I den summan ingår de 4 mkr som SKL tilldelas med anledning av behovet av att skapa samlad information om patientens läkemedelsbehandlingar och det pågående arbetet förberedelser för en nationell läkemedelslista.

Syftet med medlen är att de ska användas inom utvecklingsområdena:

- IT-stöd för förenklad administration och bättre tillgång till information för vårdens medarbetare
- Smartare användning av medarbetarnas kompetens
- Stöd till planering av långsiktig kompetensförsörjning.

Resultat

För 2017 erhöll Region Norrbotten 24,0 mkr varav 7,5 mkr avsåg medel för att erbjuda möjligheter för sjuksköterskor att genomgå specialistutbildning.

Prioriterade satsningar inom området IT-stöd för förenklad organisation och bättre tillgång till information för vårdens medarbetare har varit:

- Vård på distans, med målet att bidra till en god hälsa och att ge länets invånare, oavsett bostadsort, tillgång till jämställd och jämlik vård.
- BI lyftet, ett projekt för att skapa ett förbättrat beslutsstöd och uppföljning av verksamheten.
- Bättre administrativa stöd inklusive IT.

Inom området Smartare användning av medarbetarnas kompetens har de prioriterade områdena varit:

- Vårdnära service

- Koncept för kompetensväxling, där utgångspunkten varit att personella resurser ska nyttjas ändamålsenligt och effektivt utifrån principen om rätt använd kompetens och bästa effektiva omhändertagandenivå
- Utveckling och utbildning av sjuksköterskor. Bland annat har sjuksköterskor fått utbilda sig till AKS-sjuksköterskor (kliniskt avancerad sjuksköterska)
- Effektiv bemanning och hälsofrämjande scheman

Inom området Stöd till planering av långsiktig kompetensförsörjning har Region Norrbotten arbetat på olika sätt för att möta utmaningen att tillgodose behovet av kompetens och resurser samtidigt som möjligheterna att ta emot studenter inom bland annat läkarprogrammet och sjuksköterskeprogrammet är begränsade. Bland annat har man arbetat med:

- Peer-handledning, där en handledare har flera personer man handleder och där dessa också stöttar varandra sinsemellan.
- Att utveckla utbildningshälsocentraler.
- Att använda länets lärcentra.

Överenskommelse 2018

Totalt avsätter staten 651 mkr i stimulansmedel till landsting och regioner varav Region Norrbotten erhåller 23,6 mkr, varav 7,5 mkr avser medel till specialistutbildning för sjuksköterskor.

Stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa, 2017-2018

För 2017 erhöll Region Norrbotten 11,6 mkr, medlen var riktade till det fortsatta arbetet med aktiviteter att utveckla första linjens vård samt den specialiserade psykiatrin för barn och vuxna. En central utgångspunkt har varit att förstärka kommuners och landsting/regioners kapacitet och möjlighet att göra analyser av behov och utmaningar, lokalt och regionalt.

Resultat

Mål som syftade till att förstärka första linjens vård har delvis uppnåtts. Insatser har genomförts i form av kompetensutveckling, anställning av psykolog och kompetensväxling inom primärvården. Aktiviteterna i handlingsplanerna är reviderade och fortsätter under 2018. Därutöver planeras för riktade insatser inom barn- och ungdomspsykiatrin och suicid prevention.

Ungdomsmottagningarna har särskilt riktade medel som ska användas i samverkan med Norrbottens Kommuner.

Överenskommelse 2018

Staten och SKL är eniga om behovet av en långsiktig planering för området psykisk hälsa. Regeringen avser fortsätta förstärkning av satsningen även 2019-2020. Överenskommelsen 2018 omfattar 1,4 mkr vilket är en ökning med 529 mkr jämfört med 2017. Region Norrbotten erhåller 22 mkr för 2018. Prioriterade satsningar kvarstår inom samma områden som 2017.

Dessutom tillkommer medel för ökad brukarmedverkan samt att förbättra tillgången till vård och motverka psykisk ohälsa hos barn och unga i gruppen asylsökande och nyanlända. Senast den 31 oktober 2018 ska Region Norrbotten tillsammans med Norrbottens kommuner redogöra för aktuell analys, målsättning och upprättad handlingsplan samt redovisa hur de resurser som erhållits för 2017-2018 har använts.

Kortare väntetider i cancervården, 2017-2018

Totalt avsatte staten 447,0 mkr år 2017 varav 407 mkr till landsting och regioner. Överenskommelsen syftar till en mer jämlik och tillgänglig cancervård med fokus på att korta väntetider och minska regionala skillnader. Den viktigaste åtgärden är införande av nationellt system för standardiserade vårdförlopp som beskriver utredningar och första behandling vid cancerdiagnos samt maximala tidsgränser för olika åtgärder. Målet är att år 2020 ska 70 procent av nya cancerfall utredas enligt ett standardiserat vårdförlopp och 80 procent av patienterna ska behandlas inom utsatta tidsgränser.

Resultat

För 2017 erhöll Region Norrbotten 10,6 mkr som även kan användas 2018. Regionalt Cancercentrum erhöll 2,0 mkr för sammanhållande arbete vid införandet av standardiserade vårdförlopp och 1,0 mkr för stöd till utveckling av multidisciplinära konferenser.

Överenskommelse 2018

För 2018 omfattar har totalt 447,5 mkr avsatts varav 391 mkr utgör stimulansmedel till landsting och regioner. Region Norrbotten tilldelas 9,7 mkr för 2018, som blir det avslutande året i den fyraåriga nationella satsningen för kortare väntetider och minskade regionala skillnader i cancervården.

Insatser för att förbättra vården för personer med kronisk sjukdom, 2017

Överenskommelsen omfattar 124,75 mkr, varav 53 mkr fördelas till landstingen. Överenskommelsen var en fortsättning på 2016 års överenskommelse med samma namn. Syftet var att främja ett kunskapsbaserat och patientcentrerat arbetssätt samt att stärka arbetet med hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser med särskilt fokus på primärvården.

Resultat

För 2017 erhöll Region Norrbotten 1,3 mkr. Under 2017 har arbetet inom regionen omfattas insatserna:

- Effektivare kunskapsspridning genom arbete med programråd
- Utveckla former för att långsiktigt samordna landstingens kunskapsstöd (Nationellt Kliniskt Kunskapsstöd)
- Främja uppföljning inom primärvården (PrimärvårdsKvalitet)
- Främja ledarskap mot förbättrade patientresultat
- Främja nya patientcentrade arbetssätt inom primärvården (Flippen)

Ökad tillgänglighet och jämlikhet i förlossningsvården och förstärkta insatser för kvinnors hälsa, 2017-2019

Totalt avsatte staten 511 mkr år 2017 varav 490 mkr till landsting/regioner. Överenskommelsen har som mål en mer tillgänglig, säker, kunskapsbaserad och jämlik vård inom förlossningssjukvården, primärvården och annan hälso- och sjukvård som bidrar till att främja kvinnors hälsa. Landsting och regioner tilldelades ytterligare en halv miljard i regerings vårändringsbudget 2017. För att skapa goda planeringsförutsättningar i landstingen utbetalas 300 mkr år 2017 och 200 mkr år 2018.

Resultat

Region Norrbotten erhåller för 2017-2019 12,3 mkr + 7,5 mkr (från tilläggsöverenskommelsen). Region Norrbotten har genomfört och påbörjat följande aktiviteter inom mödra- och förlossningsvården:

- Bemanning
- Säker förlossningsvård, förlossningsrädsla och amning
- Regionövergripande riktlinjer bäckenbotten hälsa
- Rutiner och arbetssätt för utsatta kvinnor och partners, primär- och mödrahälsovård
- Patientinformation
- Sexuell och reproduktiv hälsa, abort prevention, självttest klamydia, gynekologisk vård och primärvård
- Kvalitetssäkring av gynekologisk cellprovskontroll
- Särskilda patientgrupper vulvasmärta, endometrios, könsstympning primärvård och gynekologisk vård

Överenskommelse 2018

Landsting och regioner erhåller 511 mkr/år 2018-2019 samt 200 mkr/år från tilläggsöverenskommelsen. Den nya överenskommelsen för 2018-2022 beslutas om i slutet av februari 2018.

Nya överenskommelser 2018

Patientmiljard

Patientmiljarden är en ny överenskommelse för 2018 som ska bidra till förbättrad tillgänglighet och samordning i hälso- och sjukvården. Överenskommelsen för 2018 omfattar 980 mkr avsedda som stimulansmedel till landsting och regioner, varav Region Norrbotten erhåller 24,3 mkr. Överenskommelsen är inriktad på förberedande åtgärder för införandet av en förstärkt vårdgaranti i primärvården och införandet av patientkontrakt.

Den förstärkta vårdgarantin, som föreslås träda ikraft från och med 1 januari 2019, innebär att den enskilde inom tre dagar från första kontakt ska få en

medicinsk bedömning av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Primärvården behöver som en följd av detta införa förändrade arbetssätt och anpassa väntetidsuppföljningen.

Patientkontrakt är en form av övergripande plan över en patients samtliga vårdkontakter och är i första hand ett stöd för patienter med många vårdkontakter och komplexa vårdbehov. Syftet är att underlätta samordningen av patientens vårdinsatser och ge ökad trygghet och delaktighet för patienten och närstående. Regionen behöver därför förbereda för den infrastruktur som krävs för ett framtida införande av patientkontrakt. Det handlar bland annat om strukturerad vårdokumentation, rutiner för fast vårdkontakt samt e-tjänster för tidbokning och vårdplaner.

Bättre förutsättningar för vårdens medarbetare

Regeringen har avsatt två mdkr per år, 2018-2021, avseende Goda förutsättningar för vårdens medarbetare. Staten och Sveriges Kommuner och landsting har tecknat en överenskommelse för 2018 varav 1999 mkr avser stimulansmedel till landsting och regioner. Områden som omfattas av överenskommelsen är

- Medarbetarnas arbetssituation i vilket ingår att utveckla ledarskap och arbetsmiljö samt säkerställa tillräckligt antal medarbetare med rätt kompetens och insatser för att behålla och utveckla medarbetare.
- Kompetensutveckling. Skapa förutsättningar för utvecklingsarbete, kapacitets- och produktionsplanering samt verksamhetsstöd.
- Medlen kan användas till pågående satsningar eller för att stärka redan genomförda insatser. Överenskommelsen utgör ett komplement till Professionsmiljarden.

Barnhälsovård m.m.

Landsting och regioner tilldelas 120 mkr som utvecklingsmedel för insatser i syfte att öka tillgängligheten i barnhälsovården för grupper som har sämre hälsa, tandhälsa och lägre vaccinationstäckning med särskilt fokus på de som lever i socioekonomiskt utsatta områden. Region Norrbotten erhåller 1,945 mkr för år 2018. Målsättningen är att ingå överenskommelse med liknande inriktning även 2019 och 2020. I insatserna bör ingå information till föräldrar om nyttan med vaccination samt betydelsen av goda tandvårds- och levnadsvanor. Under samtal med familjerna ska bland annat diskuteras psykisk ohälsa, kroniska sjukdomar hos barn samt råd och stöd kring amning.

Region Norrbotten har påbörjat planering av aktiviteter för att uppnå överenskommelsens målsättning för 2018. Barnhälsovården tillsammans med folktandvården planerar för kompetenshöjande insatser, utveckling av lokal samverkan och upprättande av ny rutin för informationsöverföring mellan verksamheterna. Barnhälsovården planerar för genomförande av ett pilotprojekt på två hälsocentraler i socioekonomiskt utsatta områden. Avsikten är att genomföra tidiga hembesök till alla nyfödda. Ett länsgemensamt föräldrastödsprogram ska utarbetas som avser hela vårdkedjan från mödrahälsovård

till barnhälsovård. Folk tandvården kommer att genomföra insatser riktat till grupper med sämst tandhälsa.

Region Norrbotten har påbörjat planering av aktiviteter för att uppnå överenskommelsens målsättning för 2018. Barnhälsovården tillsammans med folk tandvården planerar för kompetenshöjande insatser, utveckling av lokal samverkan och upprättande av ny rutin för informationsöverföring mellan verksamheterna. Avsikten är att göra tidiga hembesök till alla nyfödda samt genomföra insatser på hälsocentraler i socioekonomiskt utsatta områden. Ett läns gemensamt föräldrastödsprogram ska utarbetas som avser hela vårdkedjan från mödrahälsovård till barnhälsovård. Folk tandvården kommer att genomföra insatser riktat till grupper med sämst tandhälsa.

Beredskap

Regeringen avsätter 2018 totalt 30 mkr för hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar. Samtliga landsting/regioner tilldelas 1 mkr var för 2018. Vissa landsting/regioner som bedöms som särskilt betydelsefulla områden för totalförsvaret kan tilldelas ytterligare medel. Region Norrbotten har tilldelats 1 mkr för 2018.

Överenskommelsen avser ett återupptagande av civilförsvarsplaneringen inom hälso- och sjukvården. Det innebär att landsting/regioner ska delta i den nationella och regionala planeringen av totalförsvaret genom att kartlägga vilka samarbetsytor som krävs inom landstinget för att nå önskad förmågeförhöjning i hela traumavårdskedjan, kartlägga vilka delar av den egna hälso- och sjukvårdsverksamheten som mest berörs av de återupptagna civilförsvarsplaneringen samt att landstingen/regionerna samverkar med länsstyrelsen, Försvarsmakten, Socialstyrelsen och andra berörda myndigheter i planeringen av totalförsvaret.

Ledningsrapport

Ledningsrapport per december månad 2017

Ledningsrapport per januari månad 2018